

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI
WFB.III.431.11.2019

Bydgoszcz, 23 października 2019 r.

Pan
Tomasz Zygnarowski
Burmistrz Wąbrzeźna
Urząd Miasta Wąbrzeźno
ul. Wolności 18
87-200 Wąbrzeźno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 175 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 869z późn. zm.) w Gminie miejskiej Wąbrzeźno, z siedzibą ul. Wolności 18, 87-200 Wąbrzeźno (zwanej dalej: Gminą) w dniach od 24 czerwca do 12 lipca 2019 r., przeprowadzona została kontrola prawidłowości przez MW – inspektora wojewódzkiego oraz KS – inspektora wojewódzkiego, na podstawie upoważnień odpowiednio o numerach 387/2019 i 388/2019 w zakresie:

- 1) Przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania przez jednostkę samorządu terytorialnego dotacji udzielonych z budżetu Wojewody oraz prawidłowość pobierania i rozliczania dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w zakresie:
 - a) sporządzenia planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej,
 - b) wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu Wojewody:
 - kontrola wykorzystania dotacji pod względem zgodności z przeznaczeniem,
 - ustalenie stopnia wykorzystania dotacji w odniesieniu do realizowanych zadań sfinansowanych dotacjami udzielonymi z budżetu Wojewody,
 - kontrola sporządzenia sprawozdania Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
 - c) pobierania i rozliczania dochodów budżetowych:
 - kontrola pobrania i przekazania dochodów budżetowych,
 - kontrola terminowości odprowadzania pobranych dochodów do budżetu państwa,
 - kontrola windykacji należności z tytułu dochodów budżetu państwa,
 - kontrola sporządzenia sprawozdania Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.
- 2) Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność jednostki ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Oceny dokonano na podstawie poniższych ustaleń:

1. *W zakresie sporządzenia planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej.*

Gmina prawidłowo sporządziła plan finansowy na 2018 r. w zakresie wydatków z dotacji oraz dochodów pobieranych na rzecz budżetu państwa związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej, zgodnie z zapisem art. 237 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2. *W zakresie wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu Wojewody.*

2.1. *W zakresie wykorzystania dotacji pod względem zgodności z przeznaczeniem.*

Gmina wykorzystwała w 2018 r. dotacje celowe otrzymane z budżetu Wojewody na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w łącznej wysokości 15.357.111,33 zł, tj. 99,44 % z ogólnej kwoty dotacji otrzymanych.

Zadania finansowane ze środków z dotacji celowych ujętych w rozdziałach: 01095 i 75011 realizowane były przez Urząd Miasta Wąbrzeźno (zwany dalej: Urzędem), w rozdziale 80153 przez samorządowe jednostki oświatowe w Wąbrzeźnie, natomiast w rozdziałach: 85213, 85215, 85219, 85228, 85501, 85502, 85503 i 85504 przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie (zwany dalej: MOPS).

Skontrolowano, na podstawie dowodów źródłowych oraz zapisów w księgach rachunkowych, wydatki z dotacji celowych poniesione w IV kwartale 2018 r. na łączną kwotę 3.792.097,46 zł, tj. 24,7 % z ogólnej kwoty dotacji wydatkowanych w okresie objętym kontrolą w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

- dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01095 – Pozostała działalność.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 10.890,86 zł na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz.U. z 2015 r., poz. 1340 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w wysokości 10.890,86 zł, z tego: producentom rolnym z tytułu zwrotu części podatku akcyzowego wypłacono 10.677,32 zł, natomiast na pokrycie kosztów ustalania i wypłacania ww. zwrotu wydatkowano 213,54 zł, tj. kwotę równą 2 % łącznej kwoty dotacji wypłaconej przez Gminę.

Skontrolowano wydatki z dotacji w łącznej wysokości 3.610,99 zł przeznaczone na zwrot producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz na koszty związane z ustalaniem i wypłatą zwrotu podatku, o których mowa w art. 8 ust. 5 ww. ustawy. Szczegółową kontrolą objęto dokumentację wybranej próby ilościowej producentów rolnych, którym dokonano zwrotu tego podatku.

W trakcie kontroli stwierdzono przypadek zaniżenia zwrotu podatku akcyzowego na łączną kwotę 32,89 zł. Omyłkowo przyjęto do rozliczenia z faktury nr 2030K2/0071/18 z dnia 07.04.2018 r. olej napędowy w ilości 79 l, a nie w ilości 113,79 l. W związku z powyższym suma zakupionego oleju była wyższa, wobec czego należny producentowi rolnemu podatek akcyzowy do wysokości ustalonego limitu zwrotu za 2018 r., winien wynieść 350,72 zł, a nie 317,83 zł.

- dział 750 – Administracja publiczna, rozdział 75011 – Urzędy wojewódzkie.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 174.675,87 zł na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez samorząd gminny, które określono m.in. w ustawach: z dnia

6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1464 z późn. zm.), z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz.U. z 2018 r., poz. 1382 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę za okres kontrolowany w wysokości 170.416,36 zł oraz na zwrot wydatków poniesionych w 2017 r. – 10,85 zł.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 34.634,55 zł, które przeznaczono głównie na finansowanie zadań związanych z ewidencją ludności oraz wydawaniem dowodów osobistych.

- dział 801 – Oświata i wychowanie, rozdział 80153 – Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 141.148,77 zł na realizację zadań określonych w postanowieniach art. 55 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2017 r., poz. 2203 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę za okres kontrolowany w wysokości 133.410,15 zł oraz na zwrot wydatków poniesionych w 2017 r. – 688,05 zł. Na wyposażenie publicznych szkół podstawowych w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe wydatkowano 132.704,29 zł, natomiast na koszty obsługi zadania wydano 1.393,91 zł, tj. kwotę nieprzekraczającą 1 % przekazanej kwoty dotacji celowej.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 108.867,90 zł przeznaczone na pokrycie kosztów związanych ze sfinansowaniem zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych oraz na koszty obsługi, o których mowa w art. 55 ust. 9 ww. ustawy.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 41.789,00 zł przeznaczona na składki z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego opłacane z budżetu państwa za osoby wymienione w art. 86 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1510 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w kwocie 41.125,85 zł.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 10.559,86 zł przeznaczone na opłacenie składek zdrowotnych do ZUS.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85215 – Dodatki mieszkaniowe.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 4.024,72 zł przeznaczona na realizację zadań związanych z wypłatą dodatku energetycznego, o którym mowa w art. 5c–5g ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2018 r., poz. 755 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w wysokości 2.251,54 zł, w tym: na wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego wydatkowano kwotę 2.207,39 zł, natomiast na pokrycie kosztów wypłacania odbiorcom wrażliwym energii elektrycznej dodatku energetycznego wydatkowano 44,15 zł, tj. kwotę równą 2 % łącznej kwoty dotacji wypłaconych w Gminie.

Kontrolą objęto wydatki z ww. dotacji na kwotę 603,62 zł przeznaczone na wypłatę dodatków energetycznych oraz koszty obsługi, o których mowa w art. 5f ust. 3 ww. ustawy. Szczegółową kontrolą objęto dokumentację wybranej próby ilościowej odbiorców wrażliwych energii elektrycznej, którym dokonano wypłaty tego dodatku.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85219 – Ośrodki pomocy społecznej.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 6.293,00 zł na realizację zadań określonych w art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.) została wykorzystana przez Gminę w wysokości 6.293,00 zł, w tym na wypłacenie wynagrodzenia za sprawowanie opieki wydano kwotę 6.200,00 zł, natomiast na koszty obsługi ww. zadania wydatkowano 93,00 zł, tj. kwotę nieprzekraczającą 1,5 % otrzymanej dotacji celowej na wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 1.530,00 zł przeznaczone na pokrycie kosztów związanych z wypłatą wynagrodzeń za sprawowanie opieki oraz koszty obsługi, o których mowa w art. 18 ust. 3 ww. ustawy.

– dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 43.590,00 zł na realizację zadań określonych w art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w wysokości 42.790,00 zł.

Kontrolą objęte zostały wydatki z dotacji w wysokości 17.400,00 zł przeznaczone na organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W wyniku analizy udostępnionej dokumentacji źródłowej (decyzje przyznające specjalistyczne usługi opiekuńcze, umowy na wykonanie tych usług, rachunki za ich realizację, karty pracy opiekunów świadczących usługi, wykaz godzin specjalistycznych usług opiekuńczych), dotyczącej świadczonych specjalistycznych usług opiekuńczych – ustalono, że w wydanych decyzjach przyznających świadczenia z pomocy społecznej dla 4 podopiecznych w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, świadczonych w miejscu zamieszkania, błędnie ustalono wskaźnik odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze przyjmując kryterium dochodowe dla wszystkich podopiecznych dla osoby samotnie gospodarującej – na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U z 2018 r., poz. 1358).

Zgodnie z właściwymi przepisami określającymi warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze, opłata ta stanowi iloczyn ceny za 1 godzinę usługi, wskaźnika odpłatności określonego w procentach zamieszczonego w tabeli odpłatności stanowiącej część rozporządzenia oraz liczby godzin świadczonych w ciągu miesiąca u danego podopiecznego. Tym samym powyższe postępowanie naruszało przepisy art. 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Zatem wyliczona przez MOPS wysokość odpłatności za ww. usługi nie była zgodna z wysokością odpłatności wskazanej w ww. rozporządzeniu, co mogło skutkować pobraniem opłat za świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w wysokości niższej niż należne i wynikające z przepisów prawa.

Ponadto u 2 terapeutów świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze kontrolujący nie byli w stanie ocenić wiarygodności kart obecności na podstawie których dokonywano zapłaty za ww. usługi, ponieważ ilości wykonanych godzin u danego dziecka zostały wpisywane w karcie obecności jako jedna godzina, a nie „od-do”.

Wykazano również, iż zawierane umowy na organizację specjalistycznych usług opiekuńczych pomiędzy MOPS, a zleceniodawcami nie zawierały treści dotyczącej osób u których dane usługi miały być świadczone oraz rodzaju specjalistycznych usług opiekuńczych.

Wskazane powyżej nieprawidłowości świadczą o braku w pełni właściwej realizacji przez MOPS zadań dotyczących specjalistycznych usług opiekuńczych finansowanych z dotacji celowej udzielonej z budżetu państwa.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85501 – Świadczenie wychowawcze.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 8.325.534,00 zł na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2018 r., poz. 2134 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w kwocie 8.291.082,64 zł, w tym na wypłatę świadczeń wychowawczych – 8.172.365,72 zł oraz na koszty ich obsługi

– 118.716,92 zł, tj. kwotę nieprzekraczającą 1,5 % kwoty otrzymanej dotacji na świadczenie wychowawcze.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 2.034.473,24 zł, w tym przeznaczone na wypłatę świadczeń wychowawczych w kwocie 1.996.749,31 zł oraz koszty obsługi, o których mowa w art. 29 ust. 4 ww. ustawy w kwocie 37.723,93 zł. Szczegółową kontrolą objęto dokumentację wybranej próby ilościowej osób, którym wypłacono świadczenie wychowawcze.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 6.229.812,00 zł na realizację zadań określonych w ustawach: z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.), z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 2220 z późn. zm.), z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2018 r., poz. 554 z późn. zm.) oraz z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. z 2017 r., poz. 2092 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w kwocie 6.192.535,57 zł, w tym na wypłatę świadczeń i składek społecznych od tych świadczeń w łącznej kwocie 6.008.162,89 zł oraz koszty ich obsługi ogółem 184.372,68 zł, tj. kwotę przekraczającą 3 % łącznej kwoty otrzymanej dotacji odpowiednio na świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz 30,00 zł od wydanej decyzji administracyjnej w sprawie świadczenia rodzicielskiego, tj. o kwotę 13.847,84 zł.

Zgodnie z art. 169 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została pobrana w nadmiernej wysokości. W trakcie kontroli Gmina dokonała zwrotu na rachunek dysponenta części budżetowej, dotacji pobranej w nadmiernej wysokości wraz z należnymi odsetkami w łącznej kwocie 14.318,29 zł (wyciąg bankowy nr 45 z dnia 05.07.2019 r.).

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 1.562.664,42 zł, w tym przeznaczone głównie na wypłatę zasiłków rodzinnych i dodatków do tych zasiłków, świadczeń opiekuńczych, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń rodzicielskich i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego od wypłaconych świadczeń, a także na koszty obsługi ww. zadań, o których mowa w art. 33 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz w art. 31 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Szczegółową kontrolą objęto dokumentację wybranej próby ilościowej osób, którym wypłacono świadczenia z pomocy społecznej.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85503 – Karta Dużej Rodziny.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 226,61 zł na realizację zadań wyszczególnionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2017 r., poz. 1832 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w pełnej wysokości.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 128,51 zł przeznaczone na realizację zadań określonych w ww. ustawie.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85504 – Wspieranie rodziny.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 465.390,00 zł na wykonanie zadania określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. z 2018 r., poz. 1061 z późn. zm.) została wykorzystana przez Gminę w wysokości 465.389,85 zł, w tym na wypłacenie świadczeń – 450.300,00 zł oraz na koszty obsługi ww. programu – 15.089,85 zł, tj. kwotę nieprzekraczającą 10,00 zł za jedno dziecko lub osobę uczącą się za którą ustalone jest prawo do świadczenia.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 17.624,37 zł, w tym na wypłatę ww. świadczeń w kwocie 12.900,00 zł oraz koszt obsługi tego programu, o których mowa w § 33 ust. 4 ww. ustawy w kwocie 4.724,37 zł.

Skontrolowane dotacje w rozdziałach: 01095, 75011, 80153, 85213, 85215, 85219, 85228, 85501, 85502, 85503 i 85504 zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Jednocześnie stwierdzono nadmierne pobranie dotacji celowej w rozdziale 85502 w wysokości 13.847,84 zł.

2.2. W zakresie stopnia wykorzystania dotacji w odniesieniu do realizowanych zadań sfinansowanych dotacjami udzielonymi z budżetu Wojewody.

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji księgowej, tj. ksiąg rachunkowych i dowodów księgowych stwierdzono, że w badanym okresie z otrzymanej przez Gminę dotacji w kwocie 15.443.374,83 zł wydatkowano kwotę 15.357.111,33 zł.

Stopień wykorzystania dotacji w stosunku do zrealizowanych zadań z zakresu administracji rządowej sfinansowanych dotacjami celowymi wyniósł 99,44 %.

Niewykorzystane środki z dotacji w łącznej kwocie 86.263,50 zł zostały odprowadzone na rachunek dysponenta przekazującego dotację w terminie określonym w art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2.3. W zakresie sporządzenia sprawozdania Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

W toku kontroli stwierdzono, że sprawozdania zbiorcze Rb-50 za IV kwartał 2018 r. zostały sporządzone w szczególności sprawozdań jednostkowych na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

Jednocześnie wykazano, iż w zbiorczym sprawozdaniu Rb-50 za IV kwartał 2018 r. w polu "Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej" nieprawidłowo wykazano nazwę Burmistrz Wąbrzeźna. Prawidłowo winna być wykazana w ww. polu nazwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego składającej sprawozdanie, tj. Miasto Gmina Wąbrzeźno. Powyższe postępowanie Gminy było niezgodne z wymogami wyszczególnionymi we wzorze tego sprawozdania stanowiącego załącznik nr 28 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2018 r., poz. 109 z późn. zm.), w związku z przepisami § 4 pkt 3 lit. a określonymi w treści tego rozporządzenia.

3. W zakresie pobierania i rozliczania dochodów budżetowych.

3.1. W zakresie pobrania i przekazania dochodów budżetowych.

Gmina wykonała w 2018 r. dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w łącznej wysokości 302.031,08 zł, co stanowiło 611,4 % planu określonego do realizacji przez Wojewodę (49.400,00 zł). Pobrane dochody wyniosły w rozdziale: 75011 – 310,00 zł, 85228 – 2.555,00 zł oraz 85502 – 299.166,08 zł.

Na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazano kwotę w wysokości 219.930,14 zł. Dochody potrącone na rzecz jednostki samorządu terytorialnego, na podstawie: art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2018 r., poz. 1530 z późn. zm.) oraz art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2018 r., poz. 554 z późn. zm.) wyniosły łącznie 82.100,44 zł.

Skontrolowano na podstawie dowodów źródłowych oraz zapisów w księgach rachunkowych, dochody budżetowe (należne, wykonane i przekazane) za II półrocze 2018 r. na kwotę 147.095,98 zł w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

- dział 750 – Administracja publiczna, rozdział 75011 – Urzędy wojewódzkie.
Wykonane dochody budżetu państwa w wysokości 310,00 zł stanowiły opłaty za udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL, pobrane na podstawie art. 53 pkt 2 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.
Szczegółową kontrolą objęto pobrane dochody budżetowe w kwocie 31,00 zł.
 - dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.
Wykonane dochody budżetu państwa w wysokości 2.555,00 zł, stanowiły opłaty za specjalistyczne usługi opiekuńcze, pobrane na podstawie art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz § 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.
Szczegółową kontrolą objęto zrealizowane dochody w wysokości 1.778,00 zł.
Odnotowano, iż na rachunek bieżący MOPS wpłynęła kwota 0,20 zł, która dotyczyła nadpłaty z tytułu wnoszonych opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze. Podczas ewidencji ww. operacji bankowej nie zastosowano obowiązującej na koncie 130 zasady czystości obrotów. Powyższe działanie było niezgodne z zasadami obowiązującym na koncie 130, które określono w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.).
 - dział 855 – Rodzina, rozdział 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.
Wykonane dochody budżetowe stanowiły pobrane, na podstawie art. 27 i 28 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wpłaty z tytułu: zwrotów świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego w wysokości 146.081,63 zł, odsetek w kwocie 106.040,37 zł oraz zwrotów wypłaconych w latach wcześniejszych zaliczek alimentacyjnych w kwocie 47.044,08 zł.
Szczegółową kontrolą objęto pobrane przez Urząd dochody budżetowe w kwocie 145.286,98 zł.
- 3.2. *W zakresie terminowości odprowadzania pobranych dochodów do budżetu państwa.*
Sprawdzono terminowość przekazywania dochodów pobranych w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej za II półrocze 2018 r. na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej w łącznej wysokości 111.185,04 zł, tj. 50,6 % dochodów przekazanych ogółem za 2018 r.
Na podstawie skontrolowanych dowodów księgowych oraz zapisów w ewidencji księgowej stwierdzono przypadki przekazania pobranych dochodów niezgodnie z terminami określonymi w art. 255 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Dochody, które nie zostały odprowadzone w wymaganym terminie wyniosły łącznie 8.674,58 zł, tj. 7,8 % ogólnej kwoty dochodów przekazanych za okres objęty szczegółową kontrolą – rozdział 85228 w kwocie 481,96 zł oraz rozdział 85502 w kwocie 8.192,62 zł.
Zgodnie z art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1458 z późn. zm.), nieprzekazanie w terminie do budżetu w należnej wysokości pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa lub jednostce samorządu terytorialnego, stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Należne odsetki za nieterminowe przekazanie ww. dochodów zostały naliczone i przekazane do budżetu państwa w łącznej wysokości 14,00 zł (wyciąg bankowy nr 53 z dnia 17.07.2019 r.).

3.3. W zakresie windykacji należności z tytułu dochodów budżetu państwa.

Sprawdzono windykację zaległych należności z tytułu dochodów budżetowych, prowadzoną w okresie objętym kontrolą oraz w odniesieniu do stanu tych zaległości na dzień 31.12.2018 r.

Należności wymagalne z tytułu dochodów budżetowych, według stanu na dzień 31.12.2018 r., wynosiły ogółem 12.423.048,34 zł i dotyczyły zaległości z rozdziału 85502 z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i odsetek. W porównaniu do stanu na dzień 31.12.2017 r. ww. zaległości wzrosły o 834.796,90 zł, tj. o 7,2 %.

Na podstawie sprawdzonej dokumentacji (akt wybranej próby ilościowej dłużników alimentacyjnych) stwierdzono, że w stosunku do należności za okres świadczeniowy od 01.10.2017 r. do 30.09.2018 r. MOPS prowadził w ograniczonym zakresie czynności współdziałające w wyegzekwowaniu należności budżetowych, określone w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

3.4. W zakresie sporządzenia sprawozdania Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

Sprawozdanie zbiorcze Rb-27ZZ za okres od początku roku do końca IV kwartału 2018 r. zostało sporządzone w szczególności sprawozdań jednostkowych sporządzonych zgodnie z zapisami w ewidencji księgowej.

Odnotowano, że w sprawozdaniu jednostkowym MOPS nie ujęto planowanych dochodów budżetowych w zakresie zadań objętych rozdziałem 85228 w wysokości 1.000,00 zł.

Ponadto w sprawozdaniu jednostkowym sporządzonym przez MOPS nie wykazano danych w następujących kolumnach:

- w kolumnie 6 „Dochody wykonane ogółem”, dane te wykazuje jednostka realizująca zadania na podstawie ewidencji analitycznej,
- w kolumnie 8 „Dochody przekazane”, dane te dotyczą dochodów przekazanych przez jednostkę realizującą zadania w okresie sprawozdawczym na rachunek Gminy.

Stwierdzono również, iż w sprawozdaniu jednostkowym sporządzonym przez Urząd nieprawidłowo wykazano dane w następujących kolumnach:

- w kolumnie 7 „Dochody potrącone przez jednostkę samorządu terytorialnego”, dane te wykazuje Gmina w sprawozdaniu zbiorczym,
- w kolumnie 8 „Dochody przekazane” wykazano dochody w wysokości dochodów przekazanych na rachunek dysponenta części budżetowej. Dane te wykazuje w sprawozdaniu zbiorczym Gmina, natomiast jednostki organizacyjne, bezpośrednio realizujące zadania, w sprawozdaniach jednostkowych wykazują dochody przekazane w okresie sprawozdawczym na rachunek Gminy.

Jednocześnie odnotowano, iż Urząd w sprawozdaniu jednostkowym wykazał dane dotyczące rozdziału 85228 oraz 85502, które według właściwości powinny zostać ujęte w sprawozdaniu jednostkowym jednostki pobierającej bezpośrednio dochody budżetowe z tych rozdziałów oraz w sprawozdaniu zbiorczym jednostki samorządu terytorialnego.

Powyższe postępowanie było niezgodne z przepisami § 9 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz z zasadami określonymi w § 6 rozdziału 2 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia.

Wykazano także, iż w zbiorczym sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2018 r., w polu "Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej" błędnie wykazano nazwę Burmistrz Wąbrzeźna. Prawidłowo winna być wykazana w ww. polu nazwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego składającej sprawozdanie, tj. Gmina Miasto Wąbrzeźno. Powyższe postępowanie Gminy było niezgodne z wymogami wyszczególnionymi we wzorze tego sprawozdania stanowiącego załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w związku z przepisami § 4 pkt 3 lit. a określonymi w treści tego rozporządzenia.

Wskazuje się następujący zakres stwierdzonych nieprawidłowości:

- zaniżenie zwrotu podatku akcyzowego,
- nieprawidłowe naliczanie opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- niewłaściwa realizacja zadań dotyczących specjalistycznych usług opiekuńczych,
- pobranie dotacji w nadmiernej wysokości,
- niezachowanie czystości obrotów na koncie księgowym 130,
- nieterminowe przekazywanie dochodów budżetowych,
- prowadzenie czynności współdziałających w wyegzekwowaniu należności budżetowych w ograniczonym zakresie,
- błędne wykazanie w sprawozdaniu zbiorczym Rb-50 i Rb-27ZZ nazwy jednostki sprawozdawczej,
- błędne sporządzanie jednostkowych sprawozdań Rb-27ZZ.

Ponadto wskazują się następujące przyczyny i skutki stwierdzonych powyżej nieprawidłowości: brak właściwego stosowania/błędna interpretacja wyszczególnionych powyżej w treści wystąpienia pokontrolnego przepisów prawa oraz brak skutecznego nadzoru kierownika jednostki kontrolowanej nad właściwą realizacją powierzonych zadań podległym pracownikom.

Skutkiem stwierdzonych nieprawidłowości są błędy w realizacji zadań w zakresie objętym tematyką kontroli.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi: w okresie pełnienia funkcji Burmistrza Wąbrzeźna odpowiednio: LK (do dnia 18.11.2018 r.) i TZ (od 19.11.2018 r.), MF – Skarbnik Miasta Wąbrzeźno oraz AB – Dyrektor MOPS w Wąbrzeźnie w okresie objętym kontrolą na podstawie art. 53 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 2/2019.

Do ustaleń kontroli zawartych w Projekcie wystąpienia pokontrolnego zgłoszone zostały w dniu 9 sierpnia 2019 r. zastrzeżenia dotyczące zarzutu: zaniżenia zwrotu podatku akcyzowego, błędnego wykazania w sprawozdaniach zbiorczych Rb-50 i Rb-27ZZ nazwy jednostki sprawozdawczej, nieprawidłowego naliczania opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze, niewłaściwej realizacji zadań dotyczących specjalistycznych usług opiekuńczych, pobrania dotacji w nadmiernej wysokości, prowadzenia czynności współdziałających w wyegzekwowaniu należności budżetowych w ograniczonym zakresie, nieterminowego przekazywania dochodów budżetowych oraz błędnego sporządzania jednostkowych sprawozdań Rb-27ZZ.

Zarzuty zostały odrzucone z powodu wniesienia ich przez osobę nieuprawnioną nie posiadającą, na dzień złożenia zastrzeżeń do Projektu wystąpienia pokontrolnego, stosownego umocowania prawnego udzielonego przez kierownika jednostki.

Wniesione pismem z dnia 16 września 2019 r. odwołanie od zawiadomienia o odrzuceniu zastrzeżeń do Projektu wystąpienia pokontrolnego zostało rozpatrzone pozytywnie, z uwagi na przedłożone pełnomocnictwo kierownika jednostki do dokonania w jego imieniu przedmiotowej czynności prawnej przez upoważnioną osobę.

Zarzuty zostały jednak rozpatrzone i oddalone w całości.

W związku z powyższymi ocenami, uwagami i wnioskami zalecam Panu podjęcie następujących działań w celu wyeliminowania stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania działalności jednostki kontrolowanej:

- 1) prawidłowego ustalania i wypłacania kwot zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej z otrzymanej dotacji celowej,
- 2) prawidłowego ustalania kosztów obsługi w wysokości do 3 % dotacji otrzymanej na świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 3) terminowego przekazywania pobranych dochodów budżetowych na rachunek dysponenta części budżetowej przekazującej dotację,
- 4) naliczania i odprowadzania, wraz z dochodami do budżetu państwa, odsetek w przypadku nieterminowo przekazywanych dochodów budżetowych,
- 5) prawidłowego sporządzania jednostkowego sprawozdania Rb-27ZZ,
- 6) wykazywania w sporządzanych i przekazywanych dysponentowi części budżetowej sprawozdaniach budżetowych Rb-50 i Rb-27ZZ właściwej nazwy jednostki sprawozdawczej,
- 7) zobowiązania Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie do:
 - prawidłowego ustalania wskaźnika odpłatności za świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze,
 - wzmożonego nadzoru nad właściwą i rzetelną realizacją zadań przez osoby bezpośrednio świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym nad prawidłowym dokumentowaniem tych usług,
 - stosowania na koncie księgowym 130 zasadę czystości obrotów,
 - podejmowania, w stosunku do dłużników alimentacyjnych, wszystkich działań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
 - prawidłowego sporządzania jednostkowego sprawozdania Rb-27ZZ.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

Oczekuję od Pana w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

(podpis i pieczęć Wojewody)